

Ajánló

Beszámoló az állampolgári jogok országgyűlési biztosának tevékenységéről, 2011. (Szerk. Kovács Zsolt.) Budapest, Alapvető Jogok Biztosának Hivatala, 2012. 346 oldal + CD-melléklet.

A kiadvány elején olvasható köszöntőjében Szabó Máté, az állampolgári jogok országgyűlési biztosa – többek között – válaszolja az új ombudsmani rendszer fő irányait, jövőbeni feladatait.

A kötet tartalma hat fejezetre oszlik. Az első anyagrész az év fontosabb eseményeit dolgozza fel, a második fejezet adattár jellegű, pl. az ombudsmani hivatal munkatársainak tudományos tevékenységét, publikációinak jegyzékét tartalmazza. A harmadik – legterjedelmesebb fejezet – az alkotmányos jogok hazai helyzetét mutatja be, illetve értékeli. A negyedik anyagrész a Hivatal beszámolóját teszi közzé. Az ötödik, Mellékeltek címet viselő fejezet a különböző országgyűlési biztosok tevékenységét részletezi, a hatodik, utolsó fejezet a Beszámoló CD-melléklete.

A harmadik fejezetben található az a tízoldalas szövegrész, amely a büntetés-végrehajtás témakörével foglalkozik. Az alfejezet utal a büntetés-végrehajtási intézetek zsúfoltságára, válságkezelő erőfeszítéseire, továbbá bemutatja, hogy a büntetés-végrehajtás jogalkalmazási gyakorlatát vizsgáló, 2008-ban elkezdett projektmódszer révén az ombudsman és munkatársai milyen tapasztalatokhoz jutottak a tavalyi évben. (A Beszámoló a Budapesti Fegyház és Börtönben, a Bv. Központi Kórházban, a Fiatalkorúak Bv. Intézetében, a Márianosztrai, illetve a Sátoraljaújhegyi Fegyház és Börtönben, valamint a Szombathelyi Országos Bv. Intézetben tett ellenőrzésekre tér ki.)

Gyurgyák János: Szerzők és szerkesztők kézikönyve. 2., átdolgozott kiadás. Budapest, Osiris Kiadó, 2005. 507 oldal. 3980 Ft. (Osiris Kézikönyvek)

A „Szerzők és szerkesztők kézikönyve” először 1996-ban jelent meg. Az azóta eltelt másfél évtized alatt a számítógép és az internet teljesen átformálta a könyvkiadás mindennapjait. A könyvkiadásra és a könyvkereskedelemre vonatkozó ismereteinket jórészt az internetről szerezzük. Mindezek alapján a szerző, Gyurgyák János a könyv információs anyagát teljesen átdolgozta, emellett a hivatkozási és bibliográfiai formát tovább egyszerűsítette, s egy önálló fejezetben az angolszász hivatkozási rendszert is bemutatja.

A könyv egyik legfontosabb fejezete a jegyzetek, hivatkozások kérdését tárgyalja. A szerző a következőket írja: „Magyarországon tudományos könyvekben hagyományosan láb-, fejezet vagy szövegvégi jegyzetet alkalmazunk, és semmi okunk nincs arra, hogy ezen a jól bevált rendszeren változtassunk. Főleg angolszász hatásra nálunk is egyre inkább terjed a zárójeles jegyzet (ennek rohamos térhódítását aligha lehet megakadályozni), mégis e kézikönyv az előbbi módszert tartja követendőnek.

A kötet, amely alapvetően a könyvkészítés rejtelmeivel ismerteti meg az olvasót, érthető módon hosszan foglalkozik a különféle bibliográfiák, bibliográfiai leírások kérdéskörével. Külön fejezetek térnek ki a kézirattal, a szerkesztéssel, a korrektúrával kapcsolatos tudnivalókra. A könyv – az előző kiadáshoz képest – új fejezetet szentel a szerzői jogok tárgyalásának. A kiadványból arra vonatkozólag is kapunk tanácsokat, hogy hogyan kerüljük el a könyvkiadással kapcsolatos szerkesztési, szöveggondozói, tördelési, illetve nyomdai hibákat.

Közbiztonság és társadalom. (Szerk. Kadlót Erzsébet.) Budapest, Magyar Kriminológiai Társaság, 2011. 352 oldal. (Kriminológiai Közlemények 69.)

A Magyar Kriminológiai Társaság – az ELTE ÁJK Kriminológiai Tanszékével közösen – 2011. szeptember 30-án tartotta meg éves konferenciáját; két plenáris ülésen és hét szekcióban összesen harminchárom előadó tartott előadást. A kiadvány a tanácskozás anyagait teszi közzé. A konferencia gazdag tartalmából jelen ismertetés – terjedelmi okokból – csak három szekcióülésre kívánja felhívni a figyelmet.

A tanácskozás délelőtti programjában szerepelt az az érdekes szekcióülés, amely a „Kistelepülések biztonsága Borsodban” címet viselte. A kötet Vadnai Zoltán, Nagybarca község polgármesterének és Füziné Oravecz Ilona, bodroghalmi védőnő írását tartalmazza e témában.

A délután lezajlott szekcióülések egyike a fiatalkorúak igazságszolgáltatásának fejleményeivel foglalkozott. Itt hangzott el Lőrincz József előadása, amely a fiatalkorúak büntetés-végrehajtásának hazai problematikáját néhány nemzetközi norma mércéjével vizsgálta.

Szintén a délutáni szekcióülések közé tartozott „Az előállítottak, az előzetes letartóztatottak és a kisebb súlyú kriminális cselekmények miatt fogvatartottak helyzete” című eszmecsere, amelyen Szabó Máté és Pajcsicsné Csóré Erika az ombudsmani vizsgálatok tapasztalatairól számolt be, Kádár András Kristóf az előállítottak helyzetének problémáit elemezte, Széles Gábor pedig a kérdéskört a büntetés-végrehajtási szervezet oldaláról világította meg.

Sodrvonalon. Tanulmányok Virányi Gergely 60. születésnapja tiszteletére. (Szerk. Hautzinger Zoltán. Verhóczki János.) Budapest, Magyar Rendészettudományi Társaság Határrendészeti Tagozat, 2012. 376 oldal.

A kiadványban dr. Virányi Gergely nyugalmazott határőr dandártábornok, főiskolai tanárt, az RTF volt rektor-helyettesét, az MRTT Határrendészeti Tagozatának alapító elnökét huszonhét írás köszönti; a szerzők közül számosat a rendészettudomány jelesei között tartunk számon. A változatos tematikájú kötet anyagából csak néhány kiemelésére van módunk.

Blaskó Béla tanulmánya az erőszak szerepét jogtörténeti szempontból elemzi. Finszter Géza „Tanítások a rendészetről” című írása a rendészet elméletének kérdéseit boncolgatja. Hautzinger Zoltán dolgozata a katonai jogi képzés lehetséges területeit térképezi fel. Irk Ferenc tanulmánya a kriminológia folytonosan válto-

zó prioritásait vizsgálja. Janza Frigyes a Nemzeti Közszerzői Egyetem megalakulásának előzményeit osztja meg a könyv olvasóival. Korinek László dolgozata a rendőrség szerepét, funkcióit és típusait mutatja be. Németh Zsolt írása szintén a rendőrség helyzetét, működését tárgyalja – több gyakorlati problémát is felvetve. Ruzsonyi Péter „Kriminálpedagógiai alapvetések” című tanulmányában – egyebek mellett – a pedagógiai alapú változtatási elképzeléseket, a fogvatartottak személyiségformálásának lehetőségeit foglalja össze. Sárkány István dolgozata az erőszakos bűnözés és az öngyilkosság összefüggéseit elemzi.

Az igényes, gazdag tartalmú kiadvány kapcsán érdemes elgondolkodni azon, hogy a börtönügy, a büntetés-végrehajtás területén is léteznek olyan nagyformátumú tanáregyéniségek, akik „alkalomadtán” hasonló jellegű tisztelegő kötetet érdemelnének.

Szakszolgálat Magyarországon, avagy tanulmányok a hírszerzés és titkos adatgyűjtés világából (1785–2011). (Főszerk. Csóka Ferenc.) Budapest, Nemzetbiztonsági Szakszolgálat, 2012. 497 oldal.

Jelen kötet – dr. Boda József köszöntője szerint – a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat Tudományos Tanácsa (NBSZ TT), amely 2010 decemberében alakult meg, első nyilvános kiadványa. A tizenöt évvel ezelőtt létrejött Nemzetbiztonsági Szakszolgálat a történeti visszatekintésnek szentelte e könyvet, amely egyaránt szól a tudományos kutatást végzők és a nemzetbiztonság ügye iránt érdeklődők, illetve a Szakszolgálat személyi állománya számára.

A hírszerzés és titkos adatgyűjtés hazai történetét négy fejezet dolgozza fel. Az első fejezet a kezdetektől, a XIX. század elejétől a kiegyezésig tárgyalja a témát. A második fejezet a kiegyezéstől a II. világháború végéig követi nyomon a magyarországi hírszerzés és titkos adatgyűjtés jellemző, a ma embere számára kevésbé ismert tevékenységeit. A harmadik – legterjedelmesebb – anyag rész a szocialista államvédelem sajátosságaival ismerteti meg az olvasót. Ebben a fejezetben olvashatunk például a szakszolgálati munkaterületek vezetőiről, a politikai rendőrség ingatlanhálózatának kiépüléséről, az ún. titkos lakások intézményéről, a rádióforgalom-ellenőrzésről, továbbá az állambiztonsági és bűnügyi oktatófilmekről. A negyedik, utolsó fejezet a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat napjainkban folytatott tevékenységét mutatja be.

A kötet megjelentetésével egy olyan nagy jelentőségű, alapvető szöveggyűjtemény született, amely a jövőbeni kutatások számára, illetve az oktatás területén egyformán megkerülhetetlen.

Válogatás a Magyar Kriminológiai Társaság 2011. évben tartott tudományos rendezvényein elhangzott előadásokból. Szerk. Kadlót Erzsébet. Budapest, Magyar Kriminológiai Társaság, 2012. 284 oldal. (Kriminológiai Közlemények 70.)

A Magyar Kriminológiai Társaság 2011-ben – a „Közbiztonság és társadalom” címmel megrendezett éves konferenciája mellett – számos tudományos rendezvényt

tartott. A Kriminológiai Közlemények jelen száma döntően az ezeken a rendezvényeken elhangzott előadások szerkesztett változatát tartalmazza.

2011-ben érdekes tanácskozások zajlottak – többek között – a büntető jogszabályok változásairól, a fiatalok igazságszolgáltatásának aktuális kérdéseiről, az orvos szakértői tevékenységről, a jogos védelemről, a korrupcióról, illetve a viktimológiáról; az egyik rendezvény pedig a büntetés-végrehajtás tevékenységének problematikájáról szólt. „A szankciórendszer változásainak hatásai a börtönépesség alakulására és ennek következményei a büntetés-végrehajtás feladatainak ellátására” című kerekasztal-beszélgetést 2011. március 9-én tartották meg az OKRI-ban. (A Börtönügyi Szemle 2011. évi 1. száma rövid tudósítást közölt az eseményről.) A két előadó, dr. Lőrincz József c. egyetemi tanár és Csóti András bv. vezérőrnagy, az országos parancsnok stratégiai és koordinációs helyettese volt. Mindkettejük előadása megtalálható a kötetben. (Csóti András előadásának szerkesztett változata a Börtönügyi Szemle 2011. évi 2. számában is olvasható.)

(Válogatás a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokság Szakkönyvtára legújabb szerzeményeiből)